

پایان بخش فعالیت ۲۴ ساعته امام (ره) پاسخ به نامه هابود

توجه به

درخواست‌های مردمی

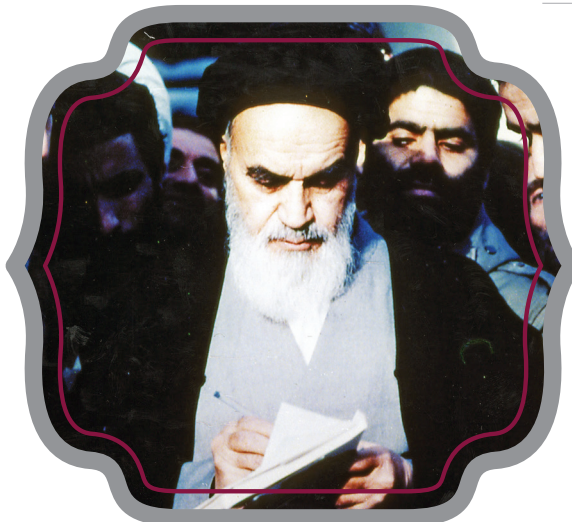

۲۳ تا ۲۱ شب

مهدیه تقوی‌راد

اداره کشوری که بلافاصله بعد از پیروزی انقلاب و بیرون کردن عمال طاغوت درگیر جنگ با دنیا شد، کار سادگی نبود، با وجود این رهبر فرزانه انقلاب اسلامی ایران در کنار مشغله‌ها، رسالت‌ها و مسئولیت‌های خطیرشان، هیچ‌گاه از مردم کشور غافل نبودند و در شبانه‌روز حتما ساعاتی را به خواندن نامه‌های رسیده به دفترشان و حتی الامکان پاسخگویی به آنها اختصاص می‌دادند. ایشان راس ساعت ۹ شب شام مختصری می‌خوردند. بعد از آن دوباره به وظایف رهبری می‌رسیدند. پاسخ به نامه‌های بی‌شمار و مطالعه از دیگر برنامه‌ها بی بود که در این ساعت به آن مشغول می‌شدند. امام همیشه در ساعت ۲۳ تا ۲۱ تجدید و وضو به خواب می‌رفتند.

دریافت
بیش از یک
میلیون نامه

از مجموعه مکتوباتی که در ایام حیات مبارک حضرت امام (ره)، برای ایشان ارسال شده است، قریب یک میلیون نامه در آرشیو مؤسسه تنظیم و نشر آثار خمینی (ره) نگهداری می‌شود. براساس مستندات موجود، شیوه امام بزرگوار این بود که گزارش موضوع بندی شده و آماری تمام نامه‌های عادی را که روزانه از سوی دفتر معظم له تنظیم می‌شد، ملاحظه می‌فرمودند و در مواردی که لازم بوده است پاسخ نامه‌ها از سوی دفتر ارسال می‌شد و بخشی از نامه‌ها را نیز حضرت امام شخصاً جواب می‌دادند. چنان که حجت‌الاسلام والمسلمین سیداحمد خمینی در این باره نقل کرده: از مسائلی که امام برای حیات علمی حوزه علمیه بعد از رحلت مرحوم آقای حائری یزدی ضروری می‌دانستند، حضور آیت‌الله بروجردی در قم بود که از نظر علم و فضایل اخلاقی از علمای طراز اول بودند. لذا امام برای اقامت ایشان در قم تلاش وسیعی کردند و وقتی مرحوم آیت‌الله بروجردی برای عمل جراحی به بیمارستان فیروزآبادی شهرری آمدند، طبق گفته مادر، امام گاهی ۵۰ تا ۶۰ نامه برای علمای سراسر کشور دستنویس می‌کردند که از آقای بروجردی بخواهند به قم تشریف بیاورند و بالاخره بر اثر تلاش‌های همه‌جانبه علما و به‌ویژه حضرت امام، مرحوم آیت‌الله بروجردی برای اقامت در قم راضی شدند.

میراث
مکتوب

نامه‌های سیاسی امام، از آثار منشور مهم باقیمانده ایشان است که جزوی از اسناد انقلاب محسوب می‌شود. ایدئولوژی و تحولات حوزوی ایشان سبب شده که پاره‌ای از نامه‌های سیاسی‌شان، محتوای مذهبی و فقهی - حقوقی داشته باشد. از این رو مکاتبات سیاسی، وصیتنامه و نوع نگارش تاریخی، معنوی و ادبی امام از اهمیت زیادی برخوردار است. اندیشه و کلام ایشان، به آثار ایشان سبک نگارش متفاوتی بخشیده است. سبک، ویژگی‌های مشترک و پر تکرار در آثار یک شخص است که دیده می‌شود. سبک نگارش امام گاهی سیاق عبارات و طرز جمله بندی و به عبارت دیگر، نحوه بیان مطلب به لحاظ جمله بندی جلب توجه می‌کند. در این میان نامه حضرت امام به صدر هیأت رئیسه اتحاد جماهیر شوروی نامه‌ای است که در تاریخ روابط خارجی در جهان با در نظر گرفتن شرایط زمان و ویژگی‌های آن کم سابقه است. نامه امام فقط یک نامه عرفانی نیست و ابعاد مختلفی دارد؛ هم دارای بار سیاسی قوی و هم جنبه‌های عمیق مذهبی و عرفانی و فلسفی است. امام در این نامه از یک طرف اقدامات ضد مذهبی نظام کمونیستی را در ۷۰ سال سلطه خفقان آور، زیر سؤال برد و از طرفی آنچه را که آنها سال‌ها به عنوان فلسفه بافته بودند در هم ریخت.

ای نامه که
می روی
به سویش...

روز ۲۴ آذر سال ۱۳۶۱ نامه‌ای به دفتر امام رسید که نگارنده دانش آموزان دبستان دخترانه فاطمیه تهران بودند؛ دانش آموزانی که در نامه خود قصد نصیحت کردن امام را داشتند اما در میانه راه از این کار خود پشیمان شدند. در قسمتی از این نامه آمده: امام عزیز، ما بچه‌های کلاس پنجم جهاد مدرسه فاطمیه هستیم. چون در کتاب دینی ما نامه امام محمد تقی (ع) را به فرمانده سیستم و نصیحت‌هایی را که امام به ایشان کرده‌اند نوشته، ما هم تصمیم گرفتیم که برای شما نامه‌ای نوشته و شما را نصیحت کنیم. ولی اماما، ما شما را نمی‌توانیم نصیحت کنیم. زیرا شما بزرگوارید و از همه گناهان به دورید. اماما، ما بچه‌های کوچک از ته قلب مان، ۳ خواهش از شما داریم و امیدواریم لیاقت آنها را داشته باشیم. اول آنکه: ای پدر بزرگوارمان، ای پیر جماران، ای روح خدا با خط زیبا خودتان برای ما جواب بنویسید و ما و آموزگاران مان را در آن نصیحت کنید. دوم آنکه: عکسی از

امام راحل به آراستگی ظاهری‌شان بسیار اهمیت می‌دادند

عمل و توصیه به پیراستگی

بین اعمال و نیت امام (ره) هماهنگی کامل وجود داشت و توجه به آراستگی و پیراستگی یکی از ویژگی‌های امام راحل بود که همه اطرافیان ایشان به این ویژگی معترف بودند و در خاطرات خود از آن بارها نام برده‌اند و همواره ایشان را مرتب و خوش پوش می‌دیدند. ساده زیستی، مقید بودن به برنامه داشتن در زندگی، به نیکویی و ملائمت با همگان برخورد کردن و توجه به آراستگی برخی از ویژگی‌های ایشان است.

توجه ویژه
به وضعیت
ظاهری

از خاطرات مقام معظم رهبری در زمینه رسیدگی به وضعیت ظاهر از سوی امام خمینی (ره) مشخص می‌شود که ایشان با وجود کهنه‌توانی، اما اهمیت زیادی به وضعیت ظاهری خود داشتند به گونه‌ای که در منزل ایشان به دیوار آینه‌ای نصب شده بود که مخصوص حضرت امام (ره) بود و ایشان هر وقت از جای خود بلند می‌شدند در آینه خود را نگاه می‌کردند. آن زمان‌ها، طلبه‌ها هیچ وقت مقید به آینه و کارهای این چنینی نبودند، علمای پیرمرد که ابدا به این امور توجه نداشتند لیکن امام خیلی مرتب بود. دختران امام از جمله افرادی هستند که بتوانند بهترین توصیفات را از وضعیت آراستگی پدرشان داشته باشند. زهره مصطفوی از اتاق امام با عنوان بهشت نام می‌برد. چرا که همیشه و هر لحظه می‌شد از اتاق ایشان بوی عطر را استشمام کرد.

عطر کنار
جانماز

زهره اشراقی یکی از نوه‌های امام نیز درباره توجه ایشان به آراستگی وضعیت‌شان تأکید کرده: هر وقت می‌خواستند به حرم مشرف بشوند، همیشه کفش‌هایشان را دستمال می‌کشیدند. یک آینه هم در حیاط داشتند که جلوی آن می‌رفتند و محاسن‌شان را شانه می‌زدند. عطر می‌زدند و از خانه بیرون می‌رفتند. حتی مستحبات را هم ایشان ترک نمی‌کردند. همیشه هم این را به ما می‌گفتند. بعضی اوقات دو بار در روز منزل آقا سر می‌زدیم، ولی اگر می‌خواستیم بیایم منزل آقا، هیچ وقت اینطور نبود که از خیابان یا کوچه مستقیم بیایم، چون فکر می‌کردیم که اگر آقا ما را با این ریخت ببینند، می‌گویند چرا شماها اینطور آمده‌اید؟ چرا سر و وضع تان به هم ریخته است؟ باید مرتب باشید، منظم باشید. همیشه سعی می‌کردیم که نظم داشته باشیم تا وقتی که خدمت ایشان می‌رسیدیم، وضع ظاهری مان مناسب باشد. یا اینکه ایشان هر گاه می‌خواستند غذا بخورند دستمالی بلند - که شبیه پیش بند بود - را جلوی گردن و سینه خود قرار می‌دادند که غذا روی لباس‌شان نریزد و لباس‌شان لک نگیرد. همیشه از چند متری اتاق امام بوی عطر به مشام می‌رسید آقا همیشه یک شانه و آینه کوچک کنار دست خود داشتند و از دو شبیه عطر که یکی در جانماز و دیگری در طاقچه بود استفاده می‌کردند.

اهمیت
به نظافت

فریده مصطفوی دختر امام هم خاطراتی از این جنس به یاد دارد: آقا خیلی پاکیزه بودند به حدی که یکی از خصوصیات بارز ایشان، نظافت زیادشان بود. یادمان هست که از سنین جوانی‌شان در تمیزی و نظافت ضرب‌المثل دوستانشان بودند. آن ایام که ما بچه بودیم این کوجه‌ها گلی بود، به طوری که تمام طلبه‌ها تا زانو شانه عیایشان گلی می‌شد. ولی ایشان آن قدر آرام در کوجه‌ها می‌رفتند و قدم برمی‌داشتند که گاهی مثلا حدود ده لکه گل پشت عیایشان بود. عیارا می‌آوردند تو اتاق، جلوی بخاری می‌گذاشتند خشک می‌شد ما این لکه‌ها را با انتهای قاشق پاک می‌کردیم و ماهوت پاک کن می‌زدیم.

آراستگی
برای ملاقات
در جماران

مرحوم آیت‌الله توسلی، یار دیرین امام (ره) نیز خاطراتی از این دست نقل کرده: امام مقید به ملاقات‌های مردمی در حسینیه جماران بود و وقتی مردم در حسینیه آماده ملاقات با امام بودند، به امام عرض می‌شد که جمعیت برای ملاقات حاضر است. ایشان برمی‌خاستند، لباس می‌پوشیدند، عمامه به سر می‌گذاشتند و عبا بر دوش‌شان می‌انداختند و تشریف می‌آوردند جلوی آینه‌ای که در اتاق کارشان بود عمامه خودشان را مرتب می‌کردند و محاسن‌شان را اگر منظم نبود به دقت شانه می‌کردند و به طرف حسینیه حرکت می‌کردند.

منابع: * پرتال امام خمینی / * پایگاه اطلاع‌رسانی مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی / * کتاب برداشت‌هایی از سیره امام خمینی *